No. 170.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

ZATURDAG, 31 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 Julij.

Het voorstel tot opheffing van de belasting op het rogge-gemaal is met een groote meerderheid verworpen. Het was te voorzien, dat het ontwerp dat lot zoude moeten ondergaan. In de Kamer heerscht bij velen het beginsel, dat het volk goed is om belastingen te dragen, gelijk de Katholijken goed zijn om te dienen tot voetvaag der Protestanten. Is het wonder? Is het niet dezelfde Kamer, welke ons verderfelijk belastingstelsel heeft helpen tot stand brengen, ontwikkelen, bevestigen, die nu geroepen werd om een begin te maken tot afbreking van dat zoo geliefkoosd systeem, waarin bijna alles op het volk drukt, en de man, die millioenen bezit, soms niets meer betaalt dan de hulpbehoevende werkman? „Waarom zouden wij verandering brengen in het stelsel van belasting? Het volk is er aan gewoon, en het betaalt die zonder het te weten?" Is dat niet het argument, dat men wel niet openlijk in de Kamer ten aanhoore der natie bezigt, maar dat dan toch in de *coulisses* dienen moet, om alles tegen te werken. Wat zoude kunnen worden gedaan, om het volk te verligten?

Het is, helaas! maar al te waar, dat velen in ons land, waar men zoo veel opheeft met verlichting, vooruitgang en verdraagzaamheid, vol zijn van bekrompen eigenbaat zoowel als van valschen godsdienstijver.

Als men de handelingen der Kamer nagaat, dan ontmoet men daar ieder dag de bewijzen van hetgene wij zeggen. Wat het fanatismus hier vermag, hebben wij nog dezer dage gezien, toen de Kamer, in synode vergaderd, protestanten zelfs erkennen het, zat te beraadslagen, niet hoe men het heil des lands zoude behartigen; maar hoe men het protestantisme zoude doen zegevieren over het aan banden gelegde katholicisme.

Wat het andere betreft, de zitting van gisteren bewees hoeveel het volk kan staat maken op de meerderheid, die daar zetelt, als het op de behartiging harer belangen aankomt. Het was genoeg, dat het voorstel anderhalf millioen belasting wilde doen overgaan van het brood der nooddruftigen op voorwerpen van luxe en het personeel der gegoeden, om zulk een voorstel onmiddellijk en met eene groote meerderheid te doen verwerpen.

Het zoude het volk weinig verligten, zeide men. Is dan anderhalf millioen voor het volk eene kleinigheid? Voor hen, die zich weelde veroorloven kunnen, is eene cent of eene halve cent meer of minder op een pond brood een bagatel. Maar is dit ook zoo voor de schamele klasse, die haar doorgaans talrijk huisgezin alleen met brood voedt? Is dit ook zoo voor hen, wien het dikwerf aan centen ontbreekt, om het brood te koopen, dat den honger moet stillen? Helaas neen. Zij, die rijk zijn, mogen de schouderen ophalen over eene cent. Voor hen, die arm zijn, heeft zij groote waarde, als zij, door het jaar genomen, het brood vijftien tonnen gouds goedkooper maakt.

Men heeft gezegd, dat ook het gemaal op de Tarwe moest worden afgeschaft, dewijl een groot gedeelte der bevolking zich voedt met tarwe, gelijk een ander gedeelte zulks doet met rogge. Was zulks eene reden om het gemaal op de rogge te verwerpen? Vooral als er zoovele leden in de Kamer zijn, die dit tot voorwendsel nemen, om elke belastings-wijziging met goed fatsoen onmogelijk te maken?

De belasting op het personeel zoude te zwaar worden. Te zwaar? Het is gezegd, maar niet bewezen. Zeker drukt de belasting op het personeel zwaar, en de verhooging dier heffing zoude ongetwijfeld velen ongelegen zijn gekomen. Maar zij zoude over het algemeen niet getroffen hebben dan gegoeden, hen die kunnen betalen. Maar het is in ons land tot regel geworden, en de oligarchie houdt er de hand aan, dat in de belastingen het arme volk betaalt met en voor de rijken.

Wij willen niet spreken over de verhooging van den accijns op wijn en gedistilleerd. Deze zijn voorwerpen van *luxe*, zwaar belast, wel is waar, maar die evenwel door de verhooging in consumptie niet zouden zijn verminderd; daartoe was de verhooging te gering.

Dan genoeg. Het voorstel moest vallen, omdat de gegoeden daardoor juist zoo veel meer zouden worden bezwaard, als de behoeftigen zouden worden verligt.

Wat zal de regering nu doen? Zal zij de opheffing van het gemaal op de rogge los laten? Wij vragen het, maar hopen het niet. Dat zij integendeel voorstelle, ook tevens het gemaal op de tarwe op te heffen, en het deficit aanvulle door eene belasting op de inkomsten, geschoeid naar de Engelsche leest.

Dit zal eene proefneming in het klein zijn, van de groote hervorming, welke wij vroeg of laat ondergaan moeten.

Want is het niet eene schande, dat Nederland alléén in al de tijden van druk, die wij hebben beleefd en nog beleven, niets heeft gedaan tot opbeuring van den minderen stand bij de geringe burgerklasse?

Is het niet eene schande, dat men zich hier bepaalt bij snoeven op Nederlandschen zin en bij dat snoeven berust; terwijl anderen rondom ons overal werken, om verbetering aan te brengen, waar die mogelijk is?

Wat doet men hier voor het volk, voor de vrijheid? Voor het volk, niets; voor de vrijheid bereidt men boeijen, om ze te beteugelen, zoo heet het.

En dan spreekt men van grondwetsherziening. Is dat niet het parool in en buiten de Kamer? Geef het volk eerst brood, eer gij het regten geeft. Wat zal het volk bij uwe staatshervormingen winnen, als het niet, of bijna niet te eten heeft?

En, wat zou dat voor eene grondwet zijn, die zou moeten worden beraamd door mannen, die noch het belang van het volk kennen, noch begrip hebben van vrijheid?

Dat men eerst de behoeften van het volk bestudere, dat men verbeteringen opspore en zich beijvere om die te behartigen; dat men er zich op toelegge, om door aflegging van fanatieke vooroordeelen, waarlijk verlicht te worden, en daardoor vatbaar te worden, om te begrijpen, wat vrijheid is, en voorts die vrijheid daadwerkelijk in toepassing brenge; dan zal men regt hebben, om van grondwetsherziening te spreken. Maar zoo lang de ons overheerschende oligarchie er op uit zal zijn, het volk van Nederland uit te putten, en de Katholijken te verdrukken, zoo lang ook zal de poging, om eene grondwetsherziening te erlangen, niet zijn een blijk van vrijzinnigheid, maar eene verwerpelijke vordering, om het juk, dat ons knelt, te verzwaren.

Wij haasten ons de volgende ons heden geworden verklaring zoo spoedig mogelijk aan onze lezers mede te deelen:

»Reeds lang heb ik geweten, dat de protestanten sommige teksten uit de H. Schrift uit haar verband rukken en daaruit bewijzen, wat hun goeddunkt, zonder op het verband met de voorgaande of volgende teksten te zien; maar dat men uit mijne brieven eenige zinnen plaatst zonder het verband te eerbiedigen, waarin zij met het overige staan, vind ik niet knap, vooral als men zich daaraan schuldig maakt in eene aangelegenheid, zoo kiesch als die, welke behandeld is in het *Regtsgeding tegen Jan ter Linde*. Gelijk men mij daar laat spreken, wordt er in het openbaar eene smet op mijn karakter geworpen; en ik mag dit niet toelaten. Niet in het minste vervolgens, kan ik begrijpen, hoe men, pag. 33, die 5 getuigen uit Haaksbergen irreprochabel kan noemen, daar ik toch te Zutphen verklaard heb, dat er een bij was, die voor 5 jaren tot de galleijen wegens diefstal was veroordeeld, en dat er op de 3 anderen ook wat te zeggen viel, hetgeen ik schriftelijk heb aangeboden te bewijzen: wat men echter niet wilde aannemen. Even zoo is het met hetgeen op bladz. 26 van het *Regtsgeding* gezegd wordt, dat hij (Jan t. L.) altijd glad geschoren is geweest, terwijl ik te Zutphen eene schriftelijke verklaring heb aangeboden van 3 getuigen, die met eede bevestigen wilden, dat zij Jan ter Linde vroeger altijd met eenen baard gezien hebben.

Op bladz. 25 wordt gezegd, dat er geen blijk hoegenaamd ten processe aanwezig is, dat er omstreeks den 26 Julij *sporen* van ondergane mishandeling bij ter Linde zijn waargenomen, enz. Heb ik dan niet duidelijk voor de regtbank gezegd, dat hij in de week op den 26 Julij volgende, met een blaauw oog geloopen heeft, en dat ik dit door getuigen kon staven? — Doch genoeg voor het oogenblik; ik heb allen eerbied voor de regterlijke magt en zal het vonnis eerbiedigen; maar hen, de regters, voor onfeilbaar te houden, zulks kan ik nooit.

Haaksbergen, 26 Julij 1847.

J. F. Warnink,
R. K. Kapell.

Wij vernemen, dat voorleden Dingsdag den 27 Julij te *Cabauw* (bij Schoonhoven) de plegtige inwijding der Nieuwe Kerk heeft plaats gehad. In stede van de afzigtelijke, bouwvallige en ellendige kerkschuur, waarin zich de Katholijken aldaar zeer vele jaren hebben moeten behelpen, is thans in die Gemeente, door vereenigde krachten uit eigene middelen, een net en fraai kerkgebouw in Gothischen stijl, tot stand gebragt, hetwelk den Architect tot veel eer verstrekt. — De plegtigheid der inwijding is verrigt door Z. Doorl. Hoogwaard. Monsgr. C. L. Baron van Wijkersloot Bisschop van Curium, die daartoe daags te voren, onder begeleiding eener eerewacht uit het stille en landelijke *Cabauw*, aldaar was gearriveerd. Bij de plegtigheid, die van 's morgens 7 tot 's middags ruim half één ure duurde, werd Zijn HoogEerw. geadsisteerd door den ZeerEerw. en Wijdberoemden Heer J. Hartman, Aartspriester van het district Utrecht en door eene talrijke Priesterschaar. Onder de Pontificale Mis beklom de Doorl. Kerkvoogd den predikstoel, en hield de inwijdingsrede naar aanleiding der woorden van het Boek der Schepping Hoofd. XXVIII: vers 16.

Zijne Exc. de Minister voor de Roomsch-Katholijke eeredienst heeft, bij besluit van den 20sten dezer, aan bestuurders der Roomsch-Katholijke gemeente te Velp, onder eenige voorwaarden, vergunning verleend, om op eigene kosten eene nieuwe kerk en pastorij aldaar te bouwen.

Bij besluit van den 23sten Julij jl., N°. 63, heeft Zijne Majesteit tot rector magnificus aan de hoogeschool te Groningen over het academie-jaar 1847—1848 benoemd den hoogleeraar W. Muurling.

In ons N°. 133 van den 8 Mei plaatsten wij eene Advertentie van een Geneesmiddel tegen de dronkenschap, verkrijgbaar bij den Heer H. J. Abbring, wonende alhier op den Haarlemmerdijk bij de binnen Oranjestraat N°. 244, welk middel door twee geneesheeren bijzonder is aanbevolen. — Wij kunnen niet nalaten, hierop terug te komen. Dezer dagen, vernamen wij, zijn in eene gemeente vier personen, die dit middel gebruikt hebben, niet alleen sedert bevrijd gebleven van de zucht naar sterken drank, maar zij hebben daarvan thans zelfs een afkeer, en wat meer zegt, door het niet meer gebruiken van den drank, zijn zij ook zedelijk verbeterd. Overigens, wij behoeven niet in beschouwing te treden, welke onheilen het onmatig gebruik van sterken drank te weeg brengt. Het strekt den Heer Abbring tot eer, en hij levert een bewijs van zijne belangloos- en menschlievendheid, dat hij dit middel *gratis* aflevert. Wij kunnen niet anders dan het ten sterkste aanbevelen. Zij, die er gebruik van gemaakt hebben, gevoelen volstrekt geene behoefte meer naar dat verleidend vocht, zien er veel beter uit, met één woord, zij zijn geheel andere menschen geworden.

De *Arnhemsche Courant* in haar laatste Nommer zegt het volgende: »Gedurende de beraadslagingen over den eersten titel van het tweede boek van het ontwerp van Strafwetboek hadden wij reeds melding zien maken van eenen brief, door Amsterdamsche predikanten omtrent het regt van *placet* aan de protestantsche leden der Kamer gezonden en aan de katholijke medegedeeld. De *Tyd* en de *Noord-Brabander* deelen in *extenso* dien brief van de predikanten der Nederduitsche, Waalsche en Engelsche hervormde gemeenten, den ring van Amsterdam uitmakende, mede. Het is het eerste voorbeeld, voor zoover wij weten, waarbij men op de individuële leden invloed heeft trachten uit te oefenen en daartoe de godsdienst als hefboom heeft misbruikt. Men spreekt wel in den brief van een grondwettig regt van *petitie*; maar ten onregte, want eene petitie wordt aan de Kamer verzonden, niet aan de individuële leden. De Amsterdamsche predikanten hebben zich bemoeid met zaken, die hun niet aangaan. Hun mogen de belangen der pro-

testantsche kerk ter harte gaan; zij hebben zich met die der katholijke niet te bemoeijen. Men heeft eene regtsvraag tot een punt van geloof trachten te maken en men is er in geslaagd, de meerderheid der Kamer een bewijs van onverstand en onverdraagzaamheid te doen geven, welke in onze eeuw weinig passen. Op het eigen oogenblik, dat men zich beklaagt over hetgeen men de heerschappij der katholijke geestelijkheid noemt, tracht de protestantsche de hare geldend te maken en zich eene magt van beoordeeling over zaken, haar geheel vreemd, aan te matigen.

»Zoo doende zouden wij langzamerhand tot de treurige tijden der heerschende kerk terugtreden. Wanneer men soms van de zijde der katholijken over zoogenaamde *dominocratie* klaagt, zoo houden wij die klagt onjuist, dewijl wij weten, dat de meederheid der verstandige liberalen de ergerlijke gebeurtenissen der laatste dagen evenzeer afkeurt als wij, maar wij begrijpen haar echter volkomen en de Amsterdamsche predikanten hebben het hunne daartoe bijgebragt. Op die wijs wordt de tweedragt in een volk gewekt, godsdienstige partijschap in het leven geroepen; en welke daarvan de treurige gevolgen zijn, leert ons onze eigene. Wij hebben ons land opregt lief, wij beminnen de vrijheid in alles en voor allen, — maar juist daarom smart ons het gebeurde diep; want de weg, welken men ingeslagen heeft, leidt ten verderve. Wanneer de fakkel der tweedragt, dien men moedwillig tusschen de protestantsche en katholijke Nederlanders geworpen heeft, heller en heller gaat branden en eindelijk alles rondom zich verteert, — men wijte het zich-zelven en eener even onberadene als ongepaste tusschenkomst.

De *Kamper Courant* van 24 dezer, den uitslag van de stemming over den 1e. titel van het 2e. boek Wetb. van strafregt, mededeelende, zegt daarop:

Men ziet hieruit, dat al wil de regering voor een enkel maal den constitutionnelen weg bewandelen, zelfs hare warmste voorstanders, degenen; die haar in alle verkeerdheden stijven, haar afvallen. Stelliger bewijs voor de diepe ellende onzer staats-instelling en den wargeest onzer wetgevers is niet te leveren. (*)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag 28 Julij.

Ter kennis der vergadering wordt gebragt, dat het algemeen verslag nopens de ontwerpen betrekkelijk het stem- en kiesregt in gereedheid is; hetzelve zal worden gedrukt en de dag der discussiën zal nader worden bepaald. De commissie voor de verzoekschriften heeft verslagen uitgebragt op onderscheidene in hare handen gestelde adressen.

De beraadslagingen worden geopend over het ontwerp tot *afschaffing* van den accijns van het gemaal op de rogge.

De heer *Beerenbroek*, ziet in deze voordragt eene eerste schrede op den beteren weg tot verligting der mindere klassen; bij de overweging, dat de lasten zwaar en niet langer vol te houden zijn, zal bij de voorgestelde verligting aannemen.

De heer *Boreel* wenscht inlichtingen te ontvangen om daarnaar zijne stem te regelen. Hij heeft de overtuiging van de noodzakelijkheid tot herziening van ons belastingstelsel, vooral met opzigt tot vermindering van de eerste levensbehoeften. Hij acht de verhouding verbroken, die er tusschen de onmisbare behoefte van het levens-onderhoud en tusschen de dagloonen bestaan moet.

De heer *Anemaet* verklaart zich mede tegen het ontwerp. Hij vereenigt zich geheel met de aangevoerde gronden in de verslagen der kamer opgenomen tegen de voordragt, schetst den toestand der mindere klassen; en betoogt dat vermindering van lasten noodig is, maar door vereenvoudiging niet door opdrijving van andere reeds tot schrikbarende hoogte opgevoerde belastingen

De heer *Sasse van Ysselt*: verdedigt de voordragt. Spr. wijst op het voorbeeld door Engeland gegeven ter verligting der behoeftige klassen en zegt: »Waar moeten drie vijfden van de ingezetenen van Nederland, die volgens de opgaaf van eenen vorigen minister, niet alleen landeigenaren zijn, maar hunne gronden in eigen gebruik hebben, de overtuiging zoeken, dat de regering hare vaderlijke bezorgdheid even goed over hun bedrijf uitstrekt, als over anderen? Waar moeten zij opbeuring vinden: zij, die zware grondlasten moeten torschen, die vleeschspijzen, welke hun slecht voedsel uit het plantenrijk eenigzins zouden verbeteren, moeten ontberen, omdat er een accijns op drukt, zoo hoog, dat men thans te regt of te onregt hoort beweren, dat het vleesch van het door ons uitgevoerd vee naar Engeland, aldaar beter koop is dan hier.

»Zij, die de exploitatie van hunne veengronden gedeeltelijk moeten laten varen, omdat eene omslagtige belasting deze nijverheid stremt.

»Zij, die door de accijnswetten, de kleine jeneverstokerijen te gronde hebben zien rigten, welke de rogge, zoo voordeelig op de plaats zelve deed slijten, en door derzelver aanzienlijke konsumtie, in goedkoope tijden, de prijzen schraagden en het land zelven door spoeling en mest aanzienlijk verbeterden.

»Zij, eindelijk, die hun brood bezwaard zien door eene belasting op het gemaal, die hatelijk, omslagtig en tijdroovend is voor den arbeidenden mensch, welk gedwongen verzuim van eenige uren, reeds op zich zelve eene belasting is.

»De arbeidende en middelstand kwijnen weg, zegt Spr. verder, onder het bestaand belastingstelsel: de accijnsen op het gemaal, het geslagt, zout, zeep en brandstoffen, vermeerderen de duurte van de levensbehoeften van het volk. Ik wil aannemen, dat het toenemend pauperismus, mede aan andere oorzaken zij toe te schrijven, dat velen, in tijd van voorspoed het zeil te hoog in den top hebben gehaald. Maar nu de behoefte daar is, is het geen tijd, om hier over te twisten; zij gebiedt te handelen, alle ons omgevende Rijken hebben in de drukkende omstandigheden, buitengewone middelen aangewend; bij ons alleen heeft de minister zulks geheel aan den handel overgelaten, beschouwende, zoo het schijnt, dezen als beschermer en bestendigen onfeilbaren weldoender.

»Na dit alles, EMH. zal het dus niet bevreemden als ik zeg, dat ik het thans in discussie zijnde ontwerp van wet aanneem, niet omdat hetzelve in alle opzigten aanbevelingswaardig zij, maar omdat het eene schrede is, gezet op het pad, hetwelk door den drang der omstandigheden bewandeld zal moeten worden."

De heer *Corneli* is voor het ontwerp gestemd, omdat het eene ontheffing daarstelt; beter badde hij in plaats van de aangewezen middelen eene repartitie onder de meervermogenden gewenscht:

De heer *van Dam van Isselt* zal na het gesprokene niet in het breede uitweiden. Hij ziet niet de minste ontheffing der geringere klassen in deze voordragt en is er zeker van dat de aanneming van het voorstel geen den minsten invloed op het lot van de arme medeingezetenen zal uitoefenen.

De heeren *Bijleveld*, *Menso*, *van Beeck Vollenhoven*, *Gevers* en *Timmers Verhoeven* verklaren zich tegen de voordragt; de heeren *Weichs de Wenne*, *van Goltstein*, *Luyben* en *Gouverneur* en na hen Z. Exc. *de Minister van Financiën* verdedigen dezelve. Tot de stemming overgegaan zijnde, wordt de voordragt verworpen met 44 tegen 13 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: *Mutsaers*, *Luyben*, *Kniphorst*, *Weichs de Wenne*, *de Jong*, *Romme*, *Sasse van Ysselt*, *Beerenbroek*, *Corneli*, *Gouverneur*, *van Goltstein*, *van Haersolte* en *Bruce*.

Daarna is de vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE, 30 Julij.

Uit het algemeen verslag nopens de wetsontwerpen betrekkelijk het stem- en kiesregt, blijkt dat men bij het nieuwe onderzoek in de afdeelingen in geene breede ontwikkeling is getreden, achtende men het over het algemeen noch nuttig, noch noodzakelijk om verder in bijzonderheden der aanhangige wetsontwerpen door te dringen.

Integendeel heeft dadelijk in al de afdeelingen een aantal leden gemeend de ontvangene regeringsantwoorden en de medegedeelde wijzigingen voor kennisgeving te moeten aannemen en zich bepaald tot de verklaring, dat zij zich voorbehielden om hunne zienswijze nader bij de openbare beraadslaging te doen kennen. Terwijl deze verklaring bij sommigen met een meer gunstig gevoelen omtrent de wetsontwerpen in verband scheen te staan, waren er anderen, die daarbij van eene tegenovergestelde meening uitgingen. In de verscheidene afdeelingen heeft men ook nagenoeg algemeen verklaard, dat het, bij den tegenwoordigen stand van het onderzoek dezer zaak en na al wat daaromtrent is voorgevallen, geen nut kon hebben, om zich weder in der bijzonderheden der wetsontwerpen te verdiepen, en zulks te minder, omdat, voor zoover men die wetten meende te moeten afkeuren, die afkeuring niet deze of gene bepaling, maar het geheele stelsel betrof.

Het telegraphisch berigt, Woensdag middag na de verwerping der wet nopens de afschaffing van den roggeaccijns, opgezonden, is, wat het laatste gedeelte van hetzelve betreft, blijkbaar verkeerd ontcijferd. De discussie over het budjed is niet acht dagen uitgesteld, maar er werd geseind dat die discussie was bepaald op Vrijdag.

Die beraadslagingen zijn dan ook heden geopend. Z Exc heeft vooraf het woord gevraagd om nog sommige stellingen van het algemeen verslag te wederleggen en treedt tevens in eene breedvoerige bestrijding van het verslag der commissie van rapporteurs nopens het gebruik der geldmiddelen over 1845, welk verslag zooveel aanleiding tot verkeerde gevolgtrekkingen heeft gegeven.

AMBOINA, 29 Dec. De brik *de Haai*, die den 22 October van Amboina was gestevend, geraakte den 9 December, digt bij de kust van Flores op eene klip, waarop de brik gedurende zes dagen heeft gezeten, onder het grootste gevaar van totaal te vergaan. Men is genoodzaakt geweest, de gansche ballast, geschut, drinkwater, eetwaren, ankers enz. over boord te werpen. Gelukkig werd de brik 's avonds ten 9 ure op den 15 December bij hoog getij en eene laatste inspanning van alle krachten van de klip losgerukt, en vlot gemaakt; zij is na een gevaarvollen togt van zes dagen zonder tuig en noodige behoeften te Amboina aangekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Julij. Eergisteren zijn twee koeriers van Madrid aan het ambassade hotel van Spanje aangekomen; onmiddelijk daarna is de generaal Narvaez naar Malmaison vertrokken, alwaar hij eene langdurige zamenkomst heeft gehad met Maria Christina en den hertog van Montpensier. Kort daarop vertrok een kabinets-koerier naar Spanje met depêches voor koningin Isabella. Men verliest zich in gissingen over dit voorval.

— De heer Pellapra heeft gisteren Parijs verlaten in een gezondheidstoestand, die ernstige bezorgdheid baart. Hij zal zich, zegt men, naar Duitschland begeven.

MADRID, 23 Julij. Het schijnt, dat ons ministerie voornemens is het grootst gedeelte der troepen, [...] kende het expeditie-leger van Portugal, naar Ca[...] te laten oprukken. Men zegt, dat zij zich te O[...] derwaarts zullen inschepen; daar de Carlisten in [...] benden verdeeld zijn, bestaat er, naar het schijnt, [...] ander middel om hunne aanvallen te voorkomen [...] eene militaire bezetting van het geheele land.

— Gisteren is bij de bank *de la Union* een k[...] aangekomen, depêches uit Londen overbrengend[e...] betrekking tot de leening van 100 millioen realen[...] maakt dienaangaande allerlei gissingen.

— *El Faro* zegt, dat de gematigde candidat[en...] de verkiezingen in de provinciën de bovenhand [...] behouden. Hetzelfde blad meldt, dat de genera[al Sal]danha de provincie Minho doorkruist; bij zijn [...] was alles rustig te Oporto.

Tijdingen uit Portugal loopen tot den 19 Jul[ij...] generaal Concha had de terugreis naar Spanje a[angeno]men. Eenige troepen van den Maarschalk Saldanha [...] de hoofdstad terug gekeerd. Het Engelsch stoo[mschip] *Terrible* is naar Angola gestevend om de krijgsge[vange]nen van Torres-Vedras in te nemen, welke naar d[...] gezonde volksplanting waren vervoerd.

Men spreekt op nieuw van eene verandering [...] ministerie.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Julij. De toebereidselen voor de [ver]kiezingen in de City, Lambeth en Westmunster w[orden] met ijver voortgezet. De geheele voorgevel van [...] hall is, even als gewoonlijk, met ontzettend groot[e] letten van allerlei kleuren beplakt, en circulai[re] briefjes worden in de straten uitgereikt, waarop m[en] woorden leest: *Engelschen, doet uw pligt! — D[...]ters, past op! — Schaart u rondom de kerk en de [con]stitutie! — Reformisten, komt tijdig tot de stemming*[...]

Het laat zich aanzien, dat de Katholijken ditm[aal] belangrijk deel aan de verkiezingen zullen nemen.

— De Hoogw. Dr. Griffiths, katholijke bissc[hop] Londen, ligt, naar men verneemt, ernstig ziek. [...] zijn openbare gebeden verordend voor zijn behoud.

— De kist, inhoudende het stoffelijk overschot [...] Daniël O'Connell, is eergisteren alhier aangekomen, geleid door twee der zonen van den grooten Be[...] en den Eerw. Dr. Miley. Gisteren morgen hebben [...] personaadjen de reis naar Liverpool voortgezet, om daar naar Dublin over te steken.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 26 Julij. Men verneemt, dat ons go[uver]nement ten stelligste heeft geprotesteerd tegen de [...]ving van de hertogdommen Sleeswijk en Holsteijn [...] koningrijk Denemarken, ook dan zelfs wanneer het De[ensche] gouvernement het voorbeeld onzer regering mogt v[...] betreffende de instelling van eene algemeene stende[nver]gadering.

KEULEN, 27 Julij Hoe meer de dag nadert [...] de *Koll. Zeitung*, dat het groote Polen proces een [...]vang zal nemen, des te meer hoopt men, dat niet [...] de regtbank toegevendheid zal gebruiken ten a[...] van het grootste aantal der beschuldigden, maar dat o[...] koninklijke goedertierenheid zich zal uitstrekken over [...] die onder het getal der gevonnisden zullen behoore[n].

Andere tolken der Duitsche pers, wel verre va[n] wensch van het Keulsche blad te deelen, zetten in [...] deel de justitie aan om een ontzettend voorbeeld [...]len, ten einde voor het vervolg allen af te schrik[ken] die eene zamenzwering in den zin mogten hebben [...] der deze bladen doet vooral de *Duitsche allg. Zei[tung]* opmerken.

— Uit Munchen wordt gemeld, dat aldaar ond[...] is verordend jegens Zwitsersche studenten aan de [uni]versiteit dier stad, als beschuldigd van deel te he[bben] uitgemaakt van ongeoorloofde vereenigingen, en va[n] schrijven van artikelen, bestemd voor buitenlandsche bladen. Eenige dezer personen zijn, zegt men, reed[s ...] last zich te verwijderen.

Uit Bern schrijft men aan de *Presse* onder dag[tee]ning van de 23 Julij, dat de beraadslagingen [...] zitting van den landdag zeer hevig zijn geweest aang[aande] het voorstel van Geneve, dat de officieren der [...] vereenigde cantons van den generalen staf zouden [...] houden officieren van het bondsleger te zijn. Men [...] met 12 en 2 halve stemmen weten te verkrijgen [...] landdag zich eene lijst zal doen ter hand stellen [...] de officieren, waarop dit betrekking heeft.

De regerende raad van het canton Waadt heeft [...] committé der *»volks-vereeniging"* als onruststokend [...] het volk ophitsend, vernietigd verklaard.

Uit Lucern verneemt men voortdurend van belangr[ijke] versterkingen zoo van troepen als van verschanzingen.

— Volgens tijdingen uit Glarus van den 21 was de[n] 19 dezer het groote eedgenoodschappelijke schutters[feest] onder een toevloed van meer dan 20,000 menschen [...] daar geopend. Het is bekend, dat deze schutters[veree]nigingen, het uitvloeisel zijn der liberale assoc[iatiën ...]

(*) Teregt zeide *Overijssel* [273]: »dat de zoogenaamde goedgeïntentioneerden [de mannen des behouds] de regering bij de eerste ernstige verwikkeling zouden in den steek laten. Wat ook zouden die krachteloozen en onwetenden; laat hen azen op het jonkheerschap, commandeurs-kruisen, en hofgunsten; eene onnutte menschen-massa, die iedere volks-maatschappij op de baan van haar bestaan, welke zij in de tijdruimte inneemt, met zich mede sleept; ook hun tijd zal voorbij gaan; wie zegt het; hoe spoedig? Het talent en de belangeloosheid moeten en zij zullen zegepralen: niet door verbreking van maatschappelijke orde, maar door eigen kracht, die haar invloed dagelijks meer en meer in alle kringen doet gevoelen; eindelijk zal onze welmeenende vorst de namen van de warmste vrienden van het vorstelijk huis en het vaderland te lezen vinden in het zwarte boek."

[illegible] vrees dat dit feest tot wanordelijkheden aanleiding [te] geven, had zich echter tot dusverre niet bevestigd.

ITALIE.

ROME, 18 Julij. De tegenstanders van de wijze staatkunde van Pius IX, grootendeels uit vreemdelingen bestaande, smeedden sinds lang het misdadig ontwerp om het volk van Rome van hunnen souverein te vervreemden. Zij hadden het op handen zijnde jaarfeest der amnestie uitgekozen om een beslissenden stap te doen. Eenige dagen te voren zag men billetten aan de hoeken der straten geplakt, waarop tegen een aantal personen, verdacht van de staatkunde van Pius IX niet toegedaan te zijn, bedreigingen werden gedaan, en aan het hoofd daarvan, wie zou het gelooven? las men den naam van den achtingswaardigen Kardinaal Lambruschini, die naar Civita-Vecchia vertrok om rustig van zijn bisdom bezit te nemen. Dit bedrog was zoo even dom als hatelijk; het vond dan ook slechts bij weinigen ingang. Eenige dier aangeduide personen namen uit vrees de vlugt, en juist dit werkte de onruststokers in de hand. Intusschen verspreidden zij allerlei geruchten om het volk te misleiden. Er bestond, zeiden zij, een plan tot een onverhoedschen moorddadigen aanslag op het volk; de pausselijken soldaten hadden in last, Rome in een bloedbad te veranderen. Zoo trachtten die nietswaardige vijanden van den grooten Pius het volk schrik aan te jagen, om bij gelegenheid van het feest, eene algemeene verwarring te veroorzaken, het bestuur omver te werpen en, onder voorwendsel van eene niet bestaande zamenzwering te verijdelen en den opstand te dempen, het land aan vreemde overheersching prijs te geven. Intusschen had Z. H., op aandrang van den hertog de Rignano, den prins Borghese en andere aanzienlijke personen bepaald, dat de feesten vooreerst zouden worden uitgesteld.

De spoedige en onverwachte wapening van de burgerwacht heeft het overige gedaan. Deze begreep hare edele taak, en het helsche plan der onruststokers werd ten eenemale verijdeld. Het vertrouwen des volks op Pius IX is ongeschokt gebleven, en het gezond verstand der inwoners van Rome doorzag al spoedig deze verfoeijenswaardige listen. Hiertoe bragt veel bij, dat de geruchten, van arrestatiën en dergelijke, welke men het volk had zoeken wijs te maken, weldra bleken niets dan ellendige verdichtsels te zijn.

Thans is alles tot de rust teruggekeerd; de weldenkenden zijn versterkt in hun geloof aan de liefde van Pius IX, en gevoelen zich op eene magtige wijze geruggesteund door de burgerwacht, die hun vertrouwen allezins waardig is; de tegenpartij heeft daarentegen door dezen mislukten aanslag op de goede gezindheid des volks eene nederlaag geleden, die haar zeer verzwakt, en die ten eenemale alle verdere pogingen voor het vervolg zal verijdelen, zoo lang de liefde des volks jegens Pius IX eene waarheid zijn zal.

Mgr. Grassellini, gouverneur van Rome en minister der policie is vervangen door Mgr. Morandi, een schrander en doortastend man, wiens talenten in dezen tijd van groot nut kunnen zijn.

Z. Em. de Cardinaal Gizzi is bepaaldelijk afgetreden, en wordt zelfs niet minister van buitenlandsche zaken. De H. Vader heeft zijne door Z. Em. wegens zijne zwakke gezondheid aangeboden demissie op eene officieele wijze aangenomen. Z. Em. de Cardinaal Ferretti, legaat van Pesaro zal hem vervangen, en is reeds werkelijk in Rome afgestapt. Men zegt zelfs, dat Z. Em. reeds gisteren als staatssecretaris, eene gouvernements-acte heeft onderteekend.

Wat overigens over dit alles een vrij helder, schoon treurig licht verspreidt, is hetgeen uit Bologna, dd. 20 dezer gemeld wordt, dat twee bataljons Oostenrijkers, elk 800 man sterk den 17 te Ferrara aangekomen zijn, en zich in eene kazerne in die stad hebben ingelegerd; zij hadden zelfs geëischt bij de burgers te worden ingekwartierd. Die troepen nemen eene dreigende houding aan, welke de burgers in de hoogste mate verontrust en verontwaardigt. Z. Em. de Cardinaal Ciacchi, legaat van Ferrara, heeft onmiddellijk depêches naar Rome gezonden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

ONDERTROUWD (29 Julij): P. C. van Straten, wed. en J. W. F. Bosscher. — W. Cramer en A. E. Muller — D. Luthers en [illegible] G. van der Schroeff.

GETROUWD (28 Julij). B. Stok en E. d'Avoine. — Max Jeidels en J. Raphael. — (29 Julij): Js. de Vos, Wzn., en C. S. [illegible]ama — J. H. C. Uhlenbroek en C. M. Beudeker. — J. L. [illegible]om en C. L. Weijsman. — G. J. van der Velde en N. H. [illegible]oers. — L. H. Duwaer en M. C. Lauer — G. C. Kreglinger en M. A. P. Voell. — H. G. Gotmers, wed. en M. A. F. [illegible]man, wed. H. E. Goossens.

BEVALLEN (28 Julij): H. Sulem, geb. Bielbig, Z. — M. Wijnand, geb. Gerritsz. Z.

OVERLEDEN (25 Julij): P. G. C. de Bie, Z. 13 j. — C. M. [illegible], wed. H. Raske, 68 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 Julij.

[illegible] den handel alles in een doen.

GRAANMARKT.

Tarwe 126 ℔ o. b. Pools. *f* 300; 127 à 128, 129 ℔ n. dito *f* 495, 500, 505; 125 ℔ r. Silesische *f* 455, 460; 130 ℔ Odessa *f* 434; 128 ℔ dito *f* 427; 125 ℔ Vries. *f* 475.

Rogge 117, 118 ℔ Riga *f* 225; 117 ℔ dito *f* 236, gerijf; 120 ℔ dito *f* 231; 119 ℔ Riga *f* 228; 123 ℔ Amerik. *f* 265; 117 ℔ Odessa *f* 255, 257; 120 ℔ Turks. *f* 240.

Garst geringe n. Zeeuwsche winter *f* 185; puike dito *f* 220.

Haver 86 ℔ dikke *f* 190.

Boekweit 116, 117, 118, 120 ℔ Holsteinsche *f* 263, *f* 266, *f* 270, *f* 278.

Koolzaad. N. Vlaamsch $65\frac{1}{2}$; Overmaas 65. Op 9 Vaten Olie te leveren in Sept., Oct. en Nov. £vl. $66\frac{1}{2}$. *Lijnzaad* een doen; 140 ℔ Riga *f* 290; 110 ℔ Petersb. *f* 310; 112 ℔ Odessa *f* 320. *Raapolie* per 6/w. *f* $38\frac{1}{2}$; Vliegend $37\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; primo Mei $37\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Sept. $37\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Oct. $37\frac{1}{2}$; Nov. $37\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Dec. $37\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$. *Lijnolie* per 6/w. *f* $32\frac{3}{4}$; Vliegend $31\frac{3}{4}$.

ROTTERDAM, 29 Julij. Gisteren zijn verkocht 17 vaten Sonborn en 19 vaten Maryland Tabak, per *Jan Jacob*, prijzen geheim.

GOES, 27 Julij. Tarwe is heden als vorige week van *f* 20 tot 19,75, 19,50 aan de Bakkerij bij kleinigheden afgegaan; Rogge niet getoond; Nieuwe winter Garst liep wat de kwaliteit betreft zeer uit één en is de beste van *f* 6 tot 5,75 genomen; Haver, Erwten en Boonen niet ter markt; van Koolzaad was een goeden aanvoer, kraak drooge kwaliteit, die a gemeen op ℔vl. $62\frac{1}{2}$ of *f* 12,50 per mud gehouden wierdt en lager wilde men niet afgeven; er zijn onbeduidende kleinigheden tot ℔vl. 60 of *f* 12 gedaan, doch koopers moesten het loslaten, daar de landlieden hunne eisch niet wijzigden; Meekrap gevraagd, doch niets in omgegaan, door te hooge eischen der houders.

GRONINGEN, 27 Julij. De handel aan onze markt is voortdurend zeer onbelangrijk. Tarwe weder aan benoodigden tot vorigen koers verkocht, 125 ℔ roode Omlander *f* 15,25, 15,75.

Rogge wel niet met bijzonderen aandrang geveild, maar blijven houders toch zeer genegen naar koers af te zetten, zijnde heden 116 ℔ Peterb. *f* 8.

Boekweit hoogst benoodigden besteden voor kleine gerijven 116 ℔ Veen *f* 8,60.

Oude Garst genoegzaam niet ter markt; van nieuwe winter menig partijtje ter veil; aller kwaliteit liet veel te wenschen over; de beste partijtjes wogen 96, 98 ℔, door pellerij is daarvoor betaald 95, 97 ℔ *f* 5,80, 5,90, 6,40, 6,50.

De voorraad van Haver is onbeduidender dan ooit; 80 ℔ dikke *f* 5,30; 63 ℔ witte Voer *f* 4,75, 4,80; 72 ℔ zwarte *f* 470, 475.

Grove Gort iets minder schaars voor *f* 16 à 17 verkocht, dat *f* 1 lager is dan vorige week; een enkel partijtje nieuwe Parel voor *f* 25 per 100 Ned. ℔ gedaan.

Van nieuw Koolzaad waren heden circa 20 lasten ter veil, slechts zeer enkele partijtjes daarvan aan de stad en dadelijk leverbaar; tot proefjes is het aanzijnde opgeruimd en daarvoor van *f* 11,50 tot 12 betaald.

Aveelzaad beste kwaliteit *f* 11,50, mindere *f* 10,50, 11.

Raapolie iets hooger, *f* 36,50 kontant.

SNEEK, 27 Julij. Boter *f* 39, Kaas *f* 23 à *f* 29. Aanvoer van Boter 1397 $\frac{1}{4}$ en 116 $\frac{3}{8}$ ton. Kaas 29825 N pd. of 199 schippondeu.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

29 JULIJ.		gebl.	30 JULIJ $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{5}{16}$	$57\frac{1}{8}$	à	$57\frac{1}{4}$	$57\frac{1}{4}$
Dito Dito	3 »	$69\frac{7}{8}$	$69\frac{11}{16}$	·	$69\frac{13}{16}$	$69\frac{13}{16}$
Dito Dito op resc.	3 »	$69\frac{3}{4}$	$69\frac{11}{16}$	·	$69\frac{13}{16}$	
Dito Dito	4 »	$89\frac{9}{16}$	$89\frac{5}{8}$	»		
O. I. Leening	4 »	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{9}{16}$	·		
Amortis. Syndic.	$4\frac{1}{2}$ »			·		
Dito Dito	$3\frac{1}{2}$ »	88	$88\frac{5}{16}$	·	$88\frac{1}{4}$	
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ »	$169\frac{1}{8}$	$169\frac{1}{8}$	·	$169\frac{1}{4}$	$169\frac{1}{4}$
Haarlemmermeer	5 »			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	»			»		
Aand. Holl. S. M.	$4\frac{1}{2}$ »		107	·		
Belgie,	$4\frac{1}{2}$ »			·		
Dito	$2\frac{1}{2}$ »			·		
Dito bij Rotschild	$2\frac{1}{2}$ »			·		
Spanje, L. bij Ard. van 85 £	5 »	18	$17\frac{5}{8}$	»		
Dito bij Dito onl. rt.	5 »	$17\frac{7}{8}$	$16\frac{7}{8}$	·	$17\frac{3}{8}$	
Dito	3 »	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{4}$	·	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{4}$
Dito Binnenl. à 6 m.	3 »	$25\frac{13}{16}$	$25\frac{3}{4}$	»	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{13}{16}$
Coupons Ardoins	»	$14\frac{1}{4}$	$13\frac{7}{8}$	»	$14\frac{1}{4}$	
Passive	»			·		
Deferred	»			·		
Fransche Uitgest.	»			·		
Portugal, te Londen	3 »			»		
Dito Dito	4 »	$33\frac{5}{8}$	$33\frac{1}{4}$	»	$33\frac{3}{8}$	
Dito Binnenl. à 4 Conto	5 »			»		
Rusl. Obl. H. 1798 en 1816	5 »	$106\frac{1}{8}$	$106\frac{1}{4}$	·		
Dito Dito 1828 en 1829	5 »	$104\frac{3}{4}$		·		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5 »	$97\frac{1}{2}$	$97\frac{3}{4}$	·		
Dito bij Hope	4 »	$89\frac{7}{8}$	90	·		
Dito bij Stieglitz en C°	5 »	$89\frac{5}{8}$	$89\frac{3}{4}$	·	$89\frac{5}{8}$	
Cert. te Hamburg	5 »			·		
Inschrijving in Assignat.	6 »	$69\frac{3}{4}$	$69\frac{5}{8}$	·		
Cert. van Dito	6 »	$71\frac{3}{4}$	$71\frac{3}{8}$	·		
Polen, Certific.	4 »			»		
Dito Aand. met Loten fl 300	*f*			·		
Dito Dito fl 500	»			»		
Amerika, Phil. Bank	6 pCt			»		
Dito	5 »			·		
Dito Bank-Actiën				·		

Oostenrijk, Met. 5 pCt 104; $2\frac{1}{2}$ pc. $53\frac{3}{4}$; Oblig. bij Gol en C°. 5 pCt. $105\frac{1}{2}$; Braz. 5 pCt. $87\frac{3}{4}$; Ecuador $2\frac{5}{8}$.

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{4}$ pCt, Prolong. $2\frac{1}{2}$ pCt.

Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 28 Julij. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt 99. Certific. 1844, 5 pCt $97\frac{1}{4}$.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg $35\frac{1}{4}$; Zigt dito $35\frac{3}{8}$; 2/m. Londen 11 95; Zigt Londen 12.05; 3/m Lisbon $42\frac{1}{2}$; 3/m Porto $43\frac{1}{4}$; 2/m Petersb. 1 89.

NAJAARS-KOFFIJVEILINGEN DER NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Te *Rotterdam*, op Dingsdag 31 Augustus.
225,077 Balen *Java* KOFFIJ, liggende aldaar.
Te *Amsterdam*, op Donderdag 2 September.
310 192 Balen *Java* KOFFIJ, liggende aldaar.
1,568 id. *Sumatra* id. » »
17,977 id. *Java* id. » te Dordrecht.
Te *Middelburg*, op Woensdag 8 September.
44,791 Balen *Java* KOFFIJ, liggende aldaar.

De Directie geeft de verzekering dat zij vóór hare gewone Voorjaars-Veilingen van 1848, geene andere Koffij dan de voormelde partijen zal aan de markt brengen.

De Monsters zullen op Dingsdag 10 Augustus eerstkomende verkrijgbaar zijn.

De Directie maakt bij deze gelegenheid tevens bekend, dat zij in dit jaar geene Notenmuscaat, Foelie en Nagelen, in veiling zal brengen, maar dat die veiling is uitgesteld tot het aanstaande voorjaar, als wanneer de te veilene hoeveelheid nader zullen worden bekend gemaakt.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PAUSSELIJKE STAAT. — GELDLEENING TE PARIJS. — *Lijst van Obligatiën, uitgeloot bij de plaats gehad hebbende trekkingen en waarvan de Houders de aflossing nog niet hebben ontvangen.*

N°.	Uitgeloot.	N°.	Uitgeloot.	N°.	Uitgeloot.	N°.	Uitgeloot.
984	Junij 1845	15907	Junij 1845	27773	Dec. 1837	42750	Junij 1845
1116	Dec. 1844	17238	» »	28262	» 1845	42879	Dec. 1843
1586	Junij 1845	19167	» 1844	18849	Junij 1840	44241	» »
2856	Dec. 1844	19502	Dec. 1843	29284	» »	44666	Junij 1845
3753	Junij 1845	19681	Junij 1845	30755	» 1844	44831	» »
5227	Dec. 1845	20173	Dec. 1845	31665	Julij 1839	45050	» »
6846	» 1844	21760	Junij 1842	31666	Dec. »	47593	Dec. 1842
6926	» »	21763	» 1840	33735	» 1843	49658	» 1844
7992	» »	21843	Dec. »	34142	» 1844	49960	» 1845
9044	Junij 1845	22026	Junij 1842	34223	» 1845	50990	» »
11981	Dec. 1840	22027	» 1845	36688	» 1845	53255	» 1841
12354	» 1843	22259	Dec. »	36901	» 1844	54389	» 1841
13185	» 1845	22410	Junij »	40509	Junij »	60339	» 1844
13690	» »	24104	Dec. 1844	40996	» 1841	62453	» 1845
14353	» »	24774	Junij »	41003	Dec. 1843	33290	» 1842
14921	» 1844	26397	» 1845	41487	» 1844	38648	» 1845
15606	Junij 1845	26399	Dec. »	42128	» 1845		

Voor de Coupons, verschenen nadat de Obligatiën losbaar zijn geworden, en welke mogten zijn uitgegeven, wordt bij de aanbieding der Obligatiën het bedrag van het kapitaal gekort

MENGELWERK.

AAN DE KATHOLIJKEN IN NEDERLAND.

Wie uwer, vrienden, heeft in de laatste dagen niet met belangstelling acht gegeven, of, althans niet bij herhaling een blik geslagen op den loop der beraadslagingen over het zoogenaamde regt van *placet*, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal? — Zeker, niemand, die begrijpt, dat de geestelijke en stoffelijke welvaart van hem en zijn gezin, grootendeels afhangt van de wetten, naar welke wij bestuurd worden, en welke de voorwaarden vermelden, waarop wij in Nederland mogen blijven leven, niemand, die prijs stelt op de handhaving zijner dierste belangen, heeft het vraagstuk, dat men daar in Den Haag besproken heeft, met onverschilligheid kunnen beschouwen. Intusschen hebben vele politieke sprekers, die voor een talrijk en aanzienlijk gehoor optreden, de gewoonte van de zaken, die zij mede te deelen hebben, met zulke geleerde, wijdloopige, somtijds verbloemde en dikwerf vervelende woorden te bekleeden, dat menig een, die niet zoo geleerd en geduldig is als de genoemde aanzienlijke vergadering, na het *lezen* of doorloopen der gehouden redevoeringen, nog niet veel wijzer is, dan vóór dien tijd. Zoo althans is het mij wel eens gegaan. Het is daarom, dat ik te rade geworden ben u eens te ontwikkelen, welk begrip ik mij wegens de zaak van het *placet* gevormd heb — op hoop, dat ik daardoor, zoo ik wel onderrigt ben, iets bij zal dragen, om diegenen uwer, welke daar nog geen regt helder denkbeeld van mogten hebben, volkomen in te lichten, en tevens op hoop, dat de beter beslagenen in uw midden mij, zoo ik mis heb, mogen teregtbrengen. Aldus stel ik mij de zaak voor.

Daar behoort in ons land een nieuw strafwetboek te worden ingevoerd. De geest onzer eeuw, die men *vrijzinnig* of *vrijgevig* noemt, heeft geen vrede met vele der bepalingen in het oude wetboek voorkomende. Van alle kanten, en vooral ook uit het midden der kamer en in de dagbladen gaan er kreten op, om meer vrijheid vooral en meer menschelijkheid in de bedeeling van het regt. Wat doet nu de Regering? — zij biedt een strafwetboek aan in den verlangden geest, en meent, dat zij daarmeê, vrij wat eer zal inleggen, bij de mannen van de vrijheid en de vrijgevigheid. Maar de Regering had hier misgerekend. Zij had de opmerking van den Franschen dichter Boileau niet voor den geest gehad:

» . . . *Qu'on va du blanc au noir,*
Condamnant le matin ses sentiments du soir."

De meerderheid der leden van de Kamer en de meeste dagbladen hadden vergeten, dat zij met vrijheid en vrijgevigheid te vragen ten opzigte van zich zelven, deze tevens vergden voor dat gedeelte hunner landgenooten, hetwelk zij van de toepassing wel hadden willen uitsluiten. Met andere woorden: zij hadden zoo gaauw niet bedacht, dat, met vrijheid te vorderen tot schrijven en drukken van allerlei gevoelens, behoudens eene kleine uitzonde-

ting, met milde bepalingen te wenschen voor het lot van moorders en branders, zij het niet gedaan zouden krijgen de katholijke godsdienst aan ketens te leggen, de personen, die tot ons geloof behooren, met de meeste karigheid te besnoeijen in hunne regten. En dat was toch het geval. Vrijheid voor één — vrijheid voor allen. Overeenkomstig die vrijheid werden in het nieuw ontworpen strafwetboek, de roomsche priesters *niet* met galg en rad gedreigd, die bullen of breven van Z. H. den Paus aan de geloovigen zouden voorlezen, en de daarin vervatte besluiten of beschikkingen, betrekkelijk kerkleer en kerkdienst, afkondigen, zonder *vooraf* die missiven aan de beoordeeling of censuur van het Gouvernement te hebben onderworpen, en uit Den Haag permissie gekregen te hebben tot de verdere mededeeling.

En dit gemis eener strafbepaling op dat wanbedrijf (van een brief *over kerkelijke zaken* aan de gemeente voor te lezen, zonder dat de Regering dien genadiglijk heeft goedgekeurd) heeft een en veertig protestantsche leden der Kamer zoo boos gemaakt, dat zij (bij gebrek aan beter middel), gezegd hebben: »Nu, als gij die strafbepaling niet in het pœnale wetboek wilt opnemen — dan willen wij uw wetboek niet. Op zich-zelf genomen is uw wetboek mooi, en het eerste gedeelte, waar wij in de eerste plaats over stemmen zullen, heeft zelfs met de genoemde strafbepaling niets gemeens — maar dat gaat ons niet aan: geef ons het *placet*, anders krijgt gij uw eersten titel niet." Dat klinkt als een klok. Daar was de Regering, meenden die 41 leden, er leelijk ingeloopen: dat had de Regering niet gedacht.

En waarom stonden die leden daar nu zoo op? Waren de vergrijpen of wandaden, die, ten gevolge der afkondiging eener breve over *louter geestelijke zaken*, zouden bedreven worden, niet vatbaar voor lijfstraffing? Wel zeker! de straffen bleven in haar geheel — maar men wilde dit ongelijksoortig en tyranniek bestanddeel in de wet opgenomen zien — waarom? nergens anders om, dan (natuurlijk) opdat het Gouvernement de magt zou hebben, de afkondiging van besluiten of beschikkingen, uitgaande van het hoofd der katholijke Kerk, en alleen betrekking hebbende op zaken de godsdienst betreffende, tegen te gaan, te verbieden, en aldus (zoo het mogelijk was) de Katholijken te beletten, zich in het geestelijke overeenkomstig de voorschriften der H. Kerk te gedragen. Zoo zouden de priesters gedwongen worden in het geestelijke ongehoorzaam te zijn aan den Paus, of zij zouden door de wereldlijke justitie worden vervolgd en veroordeeld. Dat meenen nu die 41 leden wel zoo kwaad niet; maar niet alle volksvertegenwoordigers kennen, als zij in de vergaderzaal treden, de te behandelen zaak op hun duimpje, en toch mag men aannemen, dat de meesten reeds vooraf besloten hebben (volgens een gelukkig gearresteerd voornemen, of, wie weet? mogelijk wel volgens eene gemaakte afspraak) *voor* of *tegen* te stemmen, en wie heeft, eenmaal in het bezit van zulk een dierbaar en soms moeijelijk te vestigen voornemen, nog lust aandachtig te luisteren naar hetgeen beter ingelichten omtrent de zaak in het midden brengen; ik laat staan dit in zich op te nemen, en daar hun einduitspraak naar te wijzigen? En ondertusschen, als dat regt van *placet*, hetwelk die 41 protestantsche leden met eene nooit van hen beleefde hartstogtelijkheid hebben voorgestaan, in het wetboek met eene strafbepaling gestevigd werd, dan was er, volgens de dan in werking komende Nederlandsche wetgeving geen vrijheid van godsdienst voor de Katholijken in Nederland. Gaat zelf maar eens na.

Dat regt van *placet* of regt der Regering, om eerst kennis te nemen van, en hare goedkeuring of veroordeeling te hechten aan alle pauselijke bullen en breven, aan de geloovigen van Nederland gerigt, vooronderstelt natuurlijk het geval, dat de Regering *zal* afkeuren, veroordeelen en ons onthouden, wat het Hoofd der Kerk goedgevonden heeft, in het geestelijke, voor te schrijven of toe te kennen. De vraag is niet, wat de Regering mogelijk goedgunstiglijk doen zou, maar wat zij (in elke stemming) zal *kunnen* doen.

En zoo zal zij, bij de vergunning eener aflaat (1) bijv., kunnen *verbieden*, dat die gunst van den Pauselijken Stoel, aan de Nederlandsche Katholijken ten deele wordt. Als het Hoofd der Kerk het noodig acht eene nadere bepaling omtrent eenig geloofsartikel aan de Katholijke Christenheid mede te deelen, dan kan ons Gouvernement *beletten*, dat de afkondiging en de opdragt van dit leerstuk aan de Nederlandsche Katholijken geschiedt — gelijk zij elders geschiedt. Als het Hoofd der Kerk goedvindt eenige verandering ter regeling of wijziging te brengen in de bediening der Katholijke godsdienst — dan kan ons Gouvernement verhinderen, dat dit nieuwe voorschrift hier, als zoodanig, wordt bekend gemaakt, Zietdaar, wat de een en veertig Protestantsche leden der Staten-Generaal verstaan onder de godsdienst-vrijheid hunner Katholijke broeders. Zietdaar, wat de Gereformeerde predikanten van Amsterdam gemeend hebben van de Staten-Generaal, met al den nadruk van een geoefenden partijgeest, te moeten vergen.

Maar men vreest welligt, dat door de *openbare* afkondiging van de brieven des Pausen oproer gestookt mogt worden onder de menigte.... Even alsof men brieven, die zulk eene strekking hadden, toch niet zonder permissie zou afkondigen — *placet* of niet! Even alsof de regterlijke magt de vermetele afkondigers van die vreesselijke brieven niet zou weten te bereiken en te straffen! Die onnoozele halzen van *placet*-voorstanders! Neen, ik beken, als het ooit in ons kon opkomen, met ons twaalfmaal honderd duizenden, oproer te willen maken — dat dit een heet ijzer om aan te vatten zou zijn, spijt alle dominokratische voorzorgen: maar waarlijk dat behoefde in geen verband ter wereld te staan met het *placet*; en wij zouden niet beginnen met toe te laten, dat de bedienaars van onze heilige Godsdienst in de gevangenis gesmeten werden.

Ik ben noch regts- noch staatkundige, maar eene strafbepaling op de overtreding van het regt van *placet* is noch van onzen tijd, die alles op duizenderlei onwraakbare wijzen publiek weet te maken; noch van ons land, waar vrijheid van Godsdienst heerscht; noch van ons volk, welks Katholijk gedeelte besloten heeft, met de grondwet in de hand zijne regten te handhaven, spijt sektehaat en domheid.

J-M.

---

(1) Hoe weinig, zelfs gemoedelijke en geleerde, Protestanten weten van ons geloof, hoe onbevoegd zij zijn om onze zaken te beoordeelen, en hoe onvergeeflijk het is, dat zij, aldus misdeeld, ons de wet willen stellen, blijkt uit de beschrijving, die Mr. J. van Lennep, in zijne *Voornaamste geschiedenissen van Noord-Nederland*, van de *aflaten* geeft (Dl. III, bl. 100):

»De Paus en zijn geestelijkheid verkochten niet alleen, *gelijk zij beweerden* (NB.), de vergiffenis des hemels aan hen die zonden bedreven hadden; maar stonden hun zelfs — altijd voor geld — de vrijheid toe om de wetten van God en de Kerk te ontduiken. Deze vergunningen werden *aflaten* genoemd, en zij, die ze gekocht hadden, beschouwden zich als het voorregt genietende van alle *ondeugden* en ongeregeldheden te *bedrijven*, zonder door de goddelijke wraak daarvoor te kunnen achterhaald worden."

Hoe geheel anders leeren wij in den catechismus! »Aflaat is de kwijtscheldìng van tijdelijke straffen, *na* de vergiffenis van bedreven zonden."

Men ziet, dat de definitie van den heer van Lennep zoo goed op eene *omelette aux fines herbes* slaat, als op een *aflaat*. En dat is nu de handelwijs van een historieschrijver, van een begaafd en welmeenend man, van een dichter, die, volgens zijn hart en kunstsmaak, met het katholicisme moet ingenomen zijn, en die, blijkens zijn schriften, *er niet op uit is* onze Kerk te verongelijken, veel minder te mishandelen.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 2 Augustus, 's avonds ten vijf ure.

No. 1. De Windkorenmolen *de stad Amsterdam*, met Heerenhuizing c. a., Tuin en Erven, mitsg. vaste en losse Gereedsch., aan den Kostverloren Wetering, No 847 à 849.
2. Een Huis en Erve (*Koffijhuis*), Water, No. 2375.
3. Een dito (*Bier-Affaire*), Stilsteeg, No. 3136.
4. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 3281.
5. Een Huis en Erf, Heerengracht, No 5082
6. Een Huis en Erve, Lauriergracht, No. 1452.
7. Een Huis en Erf (*Kaarsenmakers-Affaire*), Keizerstraat, No. 3485.
8. Een dito (*Grutters Affaire*), 1e Tuindwarsstraat,
9. Twee Huizen en Erven, Spiegelstraat, No. 3219
10. Een Huis en Erve (*Kruideniers-Affaire*), Bo steeg, No. 3681.
11. Een dito, Roomolensteeg, No. 5471.
12. Een dito, Geldersche Kade, No. 473.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel op Hilver Heuvel bij Hilversum va ZOON

C. POW

AMSTERDAM,
28 Julij 1847.

GEB. BR

ANTIEKE MEUBEL

EN

HOUTBLOEMWERK,

'**H. GNAU, N°. 15,** *Lauriergracht*, hee zich aan te bevelen in bovengenoemd werk; h alles wat er in dit Kunstvak voorkomt en ber het geëerd Publiek aan.

Bij Gebr. J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te *venhage*, wordt steeds met voortdurend succes gede

NOVENE

TER EERE

VAN

HET H. HART VAN MARIA,

met eene voorrede van P. VAN DER PLOEG, R. K. Leeraar in het Seminarie te *Hageveld*. . . à 30

Dit werkje is mede zeer geschikt voor de Le Broederschap van den *Rozenkrans*, welke hierin voornaamste feestgeheimen, voedsel en opwekkin hunne overwegingen en gebeden vinden.

Benevens eene derde druk van de:

LOFZANG

TER EERE

VAN

HET H. HART VAN MARIA,

naar het Latijn, door P. VAN DER PLOEG, R. K. Leeraar in het Seminarie *Hageveld*.

Deze Lofzang is zeer geschikt om op eenige der dagen van de H. Maria en des Zondags na het g avondlof van haar H. Hart te worden gezongen.

Te verkrijgen in den Boekwinkel van C. L. LANGENHUYSEN:

INNOCENTIUS III, DE SACRO ALTARIS TERIO, libri VI. 6

LEGUAY, LA VOIE DE LA PERFECTION dans religieuse; ouvrage specialement destiné aux pe consacrées à Dieu. . . . . f

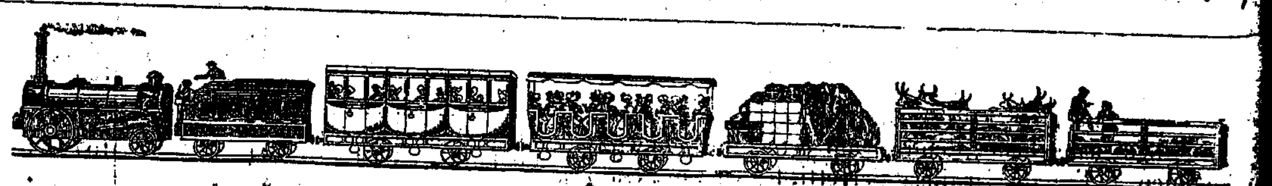

31 AOÛT 1847.

EMPRUNT DU GRAND-DUCHÉ DE BADE

POUR LA CONSTRUCTION DE SES CHEMINS DE FER,

Capital: 30,000,000 francs. — Intérêt: $3\frac{1}{2}$ °/₀ suivant **la loi** du 21 Février 1845.

Remboursement: Le capital et les intérêts font ensemble **64 millions 846060 francs,** repa **400000 gains,** dont **chaque obligation** moyennant lotissements **obtiendra un FORCÉME** savoir: 14 gains chacun de **110000** fcs., 54 de **85000,** 12 de **75000,** 23 de **32000,** 2 de **25** 55 de **21500,** 40 de **11000,** 2 de **10500,** 58 de **8500,** 366 de **4200,** 1944 de **2100,** 1770 de **530** etc

LE MOINDRE GAIN EST DE 90 FRANCS.

LE PROCHAIN TIRAGE DE REMBOURSEMENT SE FERA LE 31 AOÛT 1847.

Il y a deux manières d'y participer, soit **pour un seul tirage,** ou **pour quatre tirage** seront effectués durant une année:

une action pour un tirage coûte	**5** francs		**une** action pour quatre tirages coûte	**20** fr	
6 actions " " " coûtent	**25** "		**6** actions " " " coûtent	**100** "	
14 " " " " "	**50** "		**14** " " " " "	**200** "	
30 " " " " "	**100** "		**30** " " " " "	**400** "	

Le possesseur d'une action tirée obtiendra forcément un des susdits gain la loterie.

Les personnes désirant se charger de la vente des actions sont priées de s'ad directement à nous pour les conditions de la vente. — Les payements se font en billets de banque, mand le trésor, PARIS, LYON, BRUXELLES, ou toute autre ville de commerce. — Chaque actionnaire recevra le tirage le bulletin officiel.

Nous fournissons aussi des actions pour tous les autres emprunts d'É offerts dans les feuilles publiques par d'autres maisons de commerce. Ecrire sans affranchir **à la maison de Banque.**

J. Nachmann & fils, *Banq*

à **Mayence s/Rhin.**

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.